titulu nežli ze smlouvy učňovské, tak zejména může býti výronem moci otcovské nad nezletilcem (§§ 139 a 140 o. z. o.), jež zahrnuje mezi jiným povinnost a právo otcovo, nezletilé dítě vychovati a vyučovati, říditi jeho jednání a požadovati poslušnost jeho. V nároku na vykonávání služeb judikatura tohoto soudu spatřovala jedině indic, svědčící smlouvě služební, byla-li její existence sporna (srovnej na příklad nález ze dne 4. června 1929, č. 10.667/29, Boh. A 3977/24, 4330/25, 7129/28 a j.). Ježto jest nesporno, že k uzavření smlouvy učňovské nedošlo, nedostává se předpokladu pojistné povinnosti podle § 2, odst. 1., zák. č. 221/1924 a nelze shledati nezákonným, když žalovaný úřad vyslovil, že tu není pojistného poměru podle citovaného § 2, odst. 1. Pro otázku, zda jest tu pojistný poměr podle cit. § 2, odst. 1., jest jedině rozhodné splnění podmínek t o h o t o předpisu a je bez právního významu otázka, zda a pokud sporný poměr vyhovuje jako učňovský poměr předpisům živnostenského řádu. Stížnost ještě uvádí, že slova »smluvený« užívá zákon nikoliv v protivě k slovu »nesmluvený«, nýbrž k slovu »nucený« a chtěl prý tím vyloučiti z pojistné povinnosti práce kárancŭ a trestancŭ, práce ve veřejných stravovnách, práce vojínŭ, zajatcŭ a vůbec osob, poukázaných k práci na základě donucovacích předpisŭ právních. I kdyby měla stížnost pravdu, že účelem slůvka »smluvený« — kterým nový zákon č. 221/24 doplnil dosavadní definici pojistného poměru zákona č. 268/1919, kterou jinak bez podstatné změny převzal — bylo vyloučiti výslovně práci nucenou, zákon tím nijak nevyloučil výklad, který byl slovům »poměr pracovní, služební nebo učňovský«, použitým ve stejné spojitosti v zákoně č. 268/1919, přikládán v praxi a ustálené judikatuře tohoto soudu, kterýžto výklad se kryje s tím, co bylo vpředu řečeno o pojmových složkách pojistné povinnosti. Ba připojení slůvka »smluvený« svědčí spíše tomu, že zákon tím chtěl přímo přisvědčiti dosavadnímu výkladu. Z těchto úvah dospěl nejvyšší správní soud k zamítnutí stížnosti jako bezdůvodné.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 31. května 1930, č. 12.858/28.)

P ř i h l a š o v á n í t ý d e n n í m i m z d o v ý m i v ý k a z y z a p l a t n o s t i z á k o n a č. 221/1924 Sb. z. a n.

Stěžovatel byl uznán povinným k náhradě podpůrného nákladu podle ustanovení § 20, odst. 2., zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 Sb. z. a n., jež náhradu tu ukládá zaměstnavateli, který pojištěnce nepřihlásil buď vůbec, nebo jej přihlásil po uplynutí lhůty uvedené v § 17 teprve, když nastal pojistný případ. Citovaný § 17 pak ukládá zaměstnavateli přihlásiti u příslušné nemocenské pojišťovny osoby u něho zaměstnané, jež podléhají pojistné povinnosti, nejpozději třetího dne ode dne, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné.

V daném případě, jak nesporno, přihlašoval stěžovatel své zaměstnance povinně pojištěné hromadně t ý d e n n í m i m z d o v ý m i v ý k a z y na vzorcích pojišťovny, jež obsahují poučení tohoto obsahu: »Týdenním mzdovým výkazem může zaměstnavatel, který se s pojišťovnou dohodl, přihlašovati osoby u něho nepravidelně (přechodně, výpomocně) zaměstnané, v případě, že jich zaměstnává více nežli 15 průměrně. Tento výkaz nahradí jednotlivé přihlášky podle §§ 17 a 18 zákona a má býti v jednom vyhotovení do třetího dne každého týdne za předešlý týden pojišťovně zaslán, jinak nastane případ náhrady ve smyslu § 20 zákona o sociálním pojištění.«

Stěžovatel i zúčastněná strana okresní nemocenská pojišťovna v Nitře souhlasí v tom, že tento způsob přihlašování vyhovuje předpisu § 17 cit. zák. a žalovaný úřad vychází z téhož právního nazírání. Není proto nejvyššímu správnímu soudu dána příležitost, aby zákonitost tohoto stížností nenaříkaného právního stanoviska žalovaného úřadu pod-

robil přezkoumání a přísluší mu jen v mezích stížnosti zabývati se na spor vznesenou otázkou, zdali v daném případě týdenní mzdový výkaz za dobu od 30. dubna do 6. května 1927, obsahující přihlášku Imrika Janiče, byl zaslán pojišťovně do tří dnů příštího týdne.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 31. května 1930, č. 8989/30.)

K pojmu zemědělského zaměstnance.

Pro vyřešení sporné otázky, zda k pojištění Anežky Vítkové je příslušnou stěžující si pojišťovna či zemědělská pojišťovna v Opočně, je rozhodným předpis § 25 zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., jenž v odst. 1. stanoví, že zaměstnanci zemědělští a lesní, kteří nejsou pojištěni u žádné z nemocenských pojišťoven, uvedených v §§ 26 až 29, jsou pojištěni u zemědělské nemocenské pojišťovny, v jejímž obvodě vykonávají práce nebo služby uvedené v § 2.

Podle stálé judikatury tohoto soudu, jež došla výrazu zejména v nálezech tohoto soudu Boh. A 2223/23, 2747/23, 3212/24 a 3226/24, jest rozuměti pojištěncem zemědělským a lesním takového zaměstnance povinně pojištěného, jenž koná práce v podniku zemědělském nebo lesním, t. j. v takovém, jehož předmětem je zužitkování, resp. vzdělávání půdy zaměstnavatelovy k docílení plodin (rostlinných surovin). Tento právní názor byl sice vysloven za platnosti nemocenského zákona z r. 1888 a k výkladu jeho § 12, kdežto dnešní spor jest posuzovati podle shora citovaného zákona č. 221/1924, než oba tyto zákony užívají stejného výrazu ve spojitosti podstatně stejné a zákon č. 221/1924 nemá ustanovení, jež by tomu bránilo, aby právního výkladu, uvedeného v citovaných nálezech, nebylo použito plně i na pojištění podle tohoto zákona. Opírajíc se o tento § 25, naříkané rozhodnutí zakládá svůj výrok, že A. V. podléhá pojištění u zemědělské nemocenské pojišťovny v Opočně o skutkové zjištění, že je zaměstnána výhradně v polním hospodářství Václava Klimeše. Toto zjištění je v souhlase se spisy, neboť takto seznala zaměstnankyně sama a také četnická stanice v Machově k vyzvání úřadu vyšetřila a oznámila, že A. V. je u V. K. v B. zaměstnána jako služebná od 15. května 1927, a to výhradně při uklízení dobytka a při polním hospodářství. Tvrdí-li stěžující si pojišťovna teprve ve stížnosti, že zaměstnankyně ta byla zaměstnána většinou jako chůva u dětí V. K., jest přednes ten v rozporu se spisy.

Nesprávné právní posouzení případu spočívá podle názoru stížnosti v tom, že žalovaný úřad neuznal za směrodatnou okolnost, že V. K. především provozuje živnost hostinskou, řeznictví a uzenářství, jichž provoz je prý hlavním předmětem jeho výživy, kdežto obdělávání polí tvoří jen nepatrnou část jeho příjmu, zvláště když výnos polí těchto by vůbec k výživě jeho rodiny nestačil. Nemůže prý proto býti hospodářství jeho považováno za jeho zaměstnání hlavní, jež by zakládalo příslušnost v něm zaměstnaných osob u zemědělské nemocenské pojišťovny. Náhled tento nemá opory v zákoně. Při hodnocení povahy podniku s hlediska § 25 rozhodují, jak vpředu vyloženo, pouze objektivní znaky podniku samého, t. j. zda předmětem podniku je zužitkování či vzdělání půdy zaměstnavatelovy k docílení plodin, nikoli však subjektivní moment a nahodilá okolnost, že zaměstnavatel je majitelem několika podniků a že polní hospodářství není jeho zaměstnáním hlavním. Ve spisech jest zjištěno, že V. K. je majitelem 4 kusů hovězího dobytka, 1 koně a obhospodařuje vlastních 22 korců polí, že je tedy majitelem polního hospodářství. Netřeba zajisté bližšího výkladu, že polní hospodářství zůstává zemědělským podnikem, i když hospodář jest ještě majitelem podniku jiného, v daném případě majitelem živnosti